

Utställningen *Historiska ögonblick* på nya Sörmlands museum är ett försök att på ett nyskapande sätt berätta om och gestalta en stad och dess historia. På samma gång är det en undersökning av potentialen i en till synes traditionellt analog utställningsform där frågan om vad ett föremål kan berätta ställts i förgrunden.

Berättartekniskt söker utställningen spegla den täthet av liv och människoöden som karaktäriserar en stad. Nyköping presenteras som ett myller av enskilda händelser, dess historia som ett flöde av ögonblick. Alltid händer det något. Ibland har det skett något uppseendeväckande, men oftast inget särskilt.

Det avgörande blandas med det triviala. Stort och smått, högt och lågt, allt får samma utrymme. Material hämtas från en mångfald arkivkällor – föremålsdokumentation, brev, dagstidningar, mötesprotokoll, vårdjournaler, dagböcker, och radioinslag. Berättandet lånar nyhetsnotisens kortfattade saklighet. Långa texter saknas helt, ytterst få är längre än 75 ord.

Längs detta flöde av ögonblick, som kronologiskt fyller utställningens avlånga rum, löper en tidslinje som visualiserar hur staden har planerats, byggts och byggts om. Fotografier visar byggnation snarare än färdiga resultat. I skisser presenteras såväl förverkligade som aldrig genomförda idéer. Besökaren rör sig genom en stad i ständig förändring.

Stadsplanering är också det tema som legat till grund för utställningens gestaltning. Möbler och armaturer framkallar bilden av ett planeringskontor där arbete pågår. Föremål ligger framme och bilder är upphängda på ritborden, redo att undersökas. Materialet som exponeras är dock inte sådant som normalt används för att planera, kartlägga eller förstå en stad.

Besökaren rör sig istället mellan korta berättelser som tar sin utgångspunkt i olika objekt: några ikoniska, men de allra flesta är helt all dagliga objekt, filmklipp och ljudupptagningar ur museets samlingar. Det är ett berättande som lockar till nyfikenhet genom en mix av det bekanta, det överraskande, det drabbande och det vardagligt poetiska.

Genom det enkla tilltalet och mångfalden av berättelser är utställningen framförallt skapad med den enskilde besökaren i åtanke. Men varje mikrohistoria är också en möjlig startpunkt för en visning eller tematik för pedagogiskt arbete. De perspektiv som utställningen lyfter genom berättande och gestaltning, har också legat till grund för tre pedagogiska program som erbjuds gratis till alla elever i grundskolan och på gymnasiet i Nyköpings kommun. Vad är en stad? Vem är den till för? Hur kan vi påverka dess utveckling?

Dessa frågor är också utgångspunkt för en avslutande utställningsdel bestående av tre stora projektionsytor. Här riktas blicken mot samtiden och framtiden. Till invigningen visades bilder och text från fototävlingen Mitt Nyköping, där människor i staden uppmanats att fotografera och beskriva platser som betyder något särskilt för dem. Detta innehåll kommer att bytas ut 1-2 gånger per år och för att ge olika perspektiv på den samtida staden och dess utveckling. Stadsbyggnadskontoret, lokala föreningar och skolor, liksom enskilda privatpersoner kommer att vara viktiga samarbetsparter i en kontinuerlig uppdatering av stadens berättelse.